

Kommunledningsförvaltningen
Magdalena Falde

2024-04-17

Dnr KS 2024-406

Kommunstyrelsen

Klimatneutrala städer 2030, ansökan våg 3

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommundirektören får i uppdrag att tillse att Linköpings kommun ansöker om att ingå det strategiska innovationsprogrammet Viable cities utlysning *Klimatneutrala städer 2030 -3.0*.
2. Vid ett eventuellt beviljande innebär det att kommunen tillsammans med projektpartners åtar sig att genomföra projektets ingående moment. Projektet pågår under tre år och kommunen åtar sig även att medfinansiera med arbetstid motsvarande 3-4,5 miljoner kr totalt under projekttiden. Basen för detta kan utgöras av arbetstid inom ram för miljöstrategier (med klimatrelaterade uppgifter) vid hållbarhetsenheten.
3. Kommunstyrelsens ordförande, Kristina Edlund (S), får i uppdrag att underteckna en eventuell ansökan och ett Stödbrev gällande Klimatkontrakt 2030.

Ärende

Viable Cities är ett strategiskt innovationsprogram med fokus på klimatneutrala och hållbara städer. Programmets mission är att snabba på omställningen till klimatneutrala städer till 2030 med ett gott liv för alla inom planetens gränser. Inom ramen för programmet sker nu en projektutlysning till satsningen *Klimatneutrala städer 2030 3.0*. Ansökan i aktuell utlysning gäller för en treårig projektperiod med start under hösten 2024. Det beviljade bidraget från Energimyndigheten uppgår till 3-4,5 miljoner kronor totalt under en treårsperiod. Den förväntade medfinansieringen uppgår till samma summa och kan utgöras av arbetstid. Medfinansieringen ryms därmed inom ram.

Linköpings kommun har deltagit i Klimatneutrala städer 2030 under perioden 2021-2023 i samverkan med näringsliv, akademi och civilsamhälle. Erfarenheterna från deltagandet i innovationsprogrammet har varit positiva och bland annat inneburit att invånare, näringsliv och civilsamhälle erbjudits möjligheter att engagera sig i omställningsarbetet. En utvärdering av projektperioden genomförs för närvarande och slutförs under våren.

Ett fortsatt deltagande i Klimatneutrala städer 3.0 förväntas stärka möjligheterna att skapa synergieffekter och ökat lärande i fortsatt genomförande av klimatinsatser utifrån antaget klimat- och energiprogram och tillhörande klimatfärdplan. Vidare förväntas det bidra till nysatningar mellan kommun, universitet, näringsliv och civilsamhälle. Dessutom ger ett deltagande möjlighet att ta del av nationell kompetens och stöd, samtidigt som Linköpings klimatambitioner tydliggörs och platsvarumärket stärks.

Ett eventuellt beviljande innebär att kommunen strävar efter att bli föregångare i att snabba på klimatomställningen till 2030. Det innebär även att projektet ska leverera:

- ett årligen reviderat "Klimatkontrakt 2030"
- nya former och processer för att mobilisera en omställningsarena med en bredd av aktörer i klimatarbetet samt ett etablerat omställningsteam med mandat och förmåga att påskynda omställningen
- en tydlig portfölj av satsningar som gemensamt som konkretiseras i en färdplan.
- en klimatinvesteringsplan som omfattar såväl kommunala investeringar som de investeringar som sker utanför den kommunala sektorn

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen tillstyrka förslagen till beslut.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Klimatneutrala städer, ansökan våg 3, 2024-04-17

Bakgrund

Innovationsprogrammet Viable Cities är tänkt att utgöra en katalysator för nya former av samarbete mellan städer, näringsliv, akademi, forskningsinstitut och civilsamhälle. Detta för att mobilisera för att ställa om städers sätt att fungera i linje med svenska nationella miljö- och klimatmål samt internationella åtaganden kopplat till de globala hållbarhetsmålen (Agenda 2030) och Parisavtalet.

Programmets tidsram är 2017-2030 och genomförs med stöd i en samlad satsning från Vinnova, Energimyndigheten och Formas, där Energimyndigheten är huvudansvarig myndighet. KTH är värdorganisation.

Inom ramen för programmet har två utlysningar skett. Nu lanseras den tredje utlysningen - Klimatneutrala städer 2030 3.0. Projekten inom programmet är treåriga, men innovationsprogrammet kommer att vara aktivt till 2030. I dagsläget har totalt 23 städer ingått. Linköping deltar sedan 2021 tillsammans med Linköpings universitet, RISE, Campushallen LSIF, Linköping Science Park och Sankt Kors Fastighets AB.

Ett deltagande i satsningen Klimatneutrala och hållbara städer ger möjligheter att förstärka, skapa synergieffekter och ökat lärande i fortsatt genomförande av klimatinsatser utifrån kommunens klimat- och energiprogram och tillhörande klimatfärdplan. Vidare förväntas det bidra till nysatningar mellan kommun, universitet, näringsliv och civilsamhälle. Dessutom ger ett deltagande möjlighet att ta del av nationell kompetens och stöd, samtidigt som Linköpings klimatambitioner tydliggörs och platsvarumärket stärks. Kommunen åtar sig att bidra till att snabba på klimatomställningen i städer och arbeta för ett gott liv för alla inom planetens gränser.

Minst fyra parter (akademi, näringsliv, civilsamhälle och kommun) ska stå bakom varje ansökan och den koordinerande parten ska vara en kommun. Representanter för delar av Linköpings universitet samverkar med Linköpings kommun som en projektpart i en möjlig ansökan.

Linköpings kommun har mycket goda förutsättningar att ingå i Viable Cities satsning "Klimatneutrala städer 2030 3.0" och få god utväxling av partnerskapet. Detta utifrån kommunens långsiktiga klimatmål, näringslivssamverkan inom bland annat Linköpingsinitiativet samt olika satsningar via kommunala bolag, med mera.

Åtaganden enligt Klimatneutrala städer 2030 3.0

Viable Cities söker nu flera svenska kommuner som tillsammans med lokala samarbetspartners, och med Viable Cities, vill bidra till att snabba på klimatomställningen i städer och arbeta för ett gott liv för alla inom planetens

gränser. Detta enligt missionen Klimatneutrala städer 2030 med ett gott liv för alla inom planetens gränser.

I utlysningen anges inte någon exakt definition av vad som avses med "Klimatneutral 2030" utan att detta snarast är en markering och utfästelse av att kommunen och dess projektpartners kommer att arbeta med att identifiera vad som kommer att krävas för att påskynda (klimat- och energi-) omställningen och föra ett aktivt klimatarbete. Vidare att ett årligt reviderat Klimatkontrakt 2030 tas fram och signeras av den högsta politiska ledningen. En kommun uppges därför kunna söka projektet och signera Klimatkontrakt 2030 även om man har ett övergripande mål som är formulerat på annat sätt än just "Klimatneutral 2030".

Fokus för utlysningen:

- Utlysningen syftar till att svenska städer ska kunna gå före i att snabba på klimatomställningen till 2030 i linje med Agenda 2030 och Parisavtalet samt svenska klimat- och hållbarhetsmål.
- Projekten ska bidra till att ge ökad kraft i det klimat- och hållbarhetsarbete som städer bedriver.
- Projekten ska fokusera på systeminnovation vilket krävs för att bidra till att hålla världens uppvärmning under 1,5 grader, skapa en rättvis och inkluderande omställning till hållbara städer

Krav på leveranser

De projekt som beviljas ska leverera:

Klimatkontrakt och portfölj av satsningar

Linköpings kommun åtar sig genom partnerskapet att upprätta och årligen revidera ett "Klimatkontrakt 2030" som är ett centralt instrument för att koordinera och stödja systeminnovation. Till ansökan ska bifogas ett stödbrev som tydliggör den politiska förankringen av detta projekt i kommunledningen hos koordinerande kommun, inklusive avsikten att signera Klimatkontrakt 2030.

Utöver de städer som ingår i satsningen, undertecknar även Viable Cities och sex myndigheter (Energimyndigheten, Vinnova, Formas, Trafikverket, Naturvårdsverket och Tillväxtverket) Klimatkontraktet. Myndigheterna ska bland annat se över lagar och regler för att underlätta för kommunerna att gå före i klimatomställningen samt skapa en nationell plattform som underlättar för kommuner att finansiera insatser och investera i klimatomställning.

Kommunen ska också ta fram en tydlig portfölj av satsningar som gemensamt kan bidra till att stärka förmågan att påskynda omställningen.

Nya former och processer för att mobilisera omställningen

Inom ramen för projektet ska nya former och processer utvecklas för att mobilisera en bredd av relevanta aktörer, i syfte att snabba på omställning till klimatneutralitet och hållbarhet till 2030. Detta rör dels en omställningsarena med en bredd av relevanta aktörer för att snabba på omställning till klimatneutralitet med Klimatkontrakt 2030 som centralt instrument. Dels rör det ett etablerat omställningsteam med mandat och förmåga att påskynda omställningen till den klimatneutrala staden 2030 utifrån stadens specifika utmaningar.

Portfölj med satsningar

Projektet ska även leda till att en portfölj av satsningar ska tas fram som även konkretiseras i en färdplan. Syftet är att dessa satsningar ska stärka förmågan att påskynda omställningen. Färdplanen kompletterar Linköpings kommunkoncerns klimatfärdplan och omfattar insatser som behöver göras för att kommunens geografiska klimatmål ska uppnås.

Klimatinvesteringsplan och implementering

Projektsatsningen ska utarbeta en klimatinvesteringsplan som omfattar såväl kommunala investeringar som de investeringar som sker av andra aktörer i staden. Under projektperioden förväntas konkreta satsningar i portföljen kopplade till Klimatkontrakt 2030 testas, implementeras, utvärderas och skalas upp med fokus på insatser som gör verklig skillnad i klimatomställning.

Projektparter i ansökan

Minst fyra parter (akademi, näringsliv, civilsamhälle och kommun) ska stå bakom varje ansökan och den koordinerande parten ska vara en kommun. Representanter för delar av Linköpings universitet samverkar med Linköpings kommun som en projektpart i en möjlig ansökan. För projektpart inom näringsliv är inriktningen att samverka med ett eller flera av de kommunala bolagen. Utifrån framtagande av huvudsaklig inriktning för ansökan, identifieras vilken civilsamhällesaktör som kan vara relevant för fördjupade kontakter kring projektsamverkan.

Samverkan tillsammans med tvillingstäder

En förändring i den nya utlysningen av Klimatneutrala städer 2030 3.0 är att de städer som deltagit sedan tidigare - så kallade pionjärstäder - kan ansöka om att delta tillsammans med en eller flera tvillingstäder. Pionjärstäderna och tvillingstäderna ska etablera ett samarbete kopplat till klimatarbete där det

även finns möjligheter för uppskalning, exempelvis gemensamt strategiskt arbete eller gemensamma upphandlingar och liknande.

Ekonomiska konsekvenser

Det beviljade bidraget från Energimyndigheten uppgår till mellan 3-4,5 miljoner kronor totalt under en treårsperiod. Nivån bestäms utifrån eventuellt deltagande tvillingstad/städer. Medfinansiering uppgår till samma summa, vilken kan utgöras av arbetstid. Klimat- och energistrategiskt arbete kopplat till arbete för nettonollmålet och implementering av klimatfärdplanen föreslås utgöra basen för en medfinansiering.

Ett projektdeltagande bedöms inte leda till tillkommande kostnader utöver ram. Utgångspunkten är att beviljade medel från Energimyndigheten i huvudsak fördelas mellan akademi/forskning, samt strategisk projektledning inom kommunen.

Kommunala mål

Ärendet har starkast kopplingar till de kommunövergripande målen:

- Ett Linköping i framkant inom miljö- och klimat
- Ett växande Linköping med ett starkt näringsliv

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Ett jämställdhetsperspektiv bör beaktas, och där det är relevant, genomsyra de insatser som genomförs inom ramen för kommunens deltagande i Viable Cities.

Samråd

Utöver samverkan inom Kommunledningsförvaltningen har samråd skett med Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen samt med de kommunala bolag som eventuellt kommer att delta i projektets genomförande.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Beslutet skickas till:
Näringslivsdirektör
Samhällsbyggnadsdirektör
Gruppchef Marie Hägglund, MoS
Hållbarhetschef, KLF